

جمهوری اسلامی ایران

وزارت راه و شهرسازی

بسم الله الرحمن الرحيم
معاونت اجتماعی
پیشگیری از وقوع جرم
۱۳۹۴/۱۲/۱۲
۶۸۱۸۵/۱۰۰/۰۲

بسم الله الرحمن الرحيم

دستورالعمل نحوه تشکیل و فعالیت کارگروه پیش‌بینی و پیشگیری از گسترش بافت‌های ناکارآمد

مقدمه

ستادملی بازآفرینی شهری در راستای اجرای مفاد سند ملی راهبردی احياء، بهسازی، نوسازی و توانمندسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری (مصوب ۹۳/۶/۱۶ هیأت وزیران) و به منظور فراهم کردن زمینه همکاری و هماهنگی بین‌بخشی با دستگاه‌های ذیربیط، برای انجام اقدامات مشترک، در جلسه مورخ ۹۴/۰۹/۱۷ بنا به پیشنهاد مشترک دیرخانه ستادملی بازآفرینی شهری و معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه، دستورالعمل نحوه تشکیل و فعالیت کارگروه پیش‌بینی و پیشگیری از گسترش بافت‌های ناکارآمد (سکونتگاه‌های غیررسمی، بافت‌های فرسوده و...) را به شرح ذیل تصویب نمود:

اهداف، اعضاء و وظایف کارگروه:

اهداف تشکیل کارگروه:

- تسريع در دستیابی به اهداف، راهبردها، سیاست‌ها و برنامه‌های عملیاتی پیش‌بینی و پیشگیری از گسترش بافت‌های ناکارآمد (سکونتگاه‌های غیررسمی، بافت‌های فرسوده و...) با استناد به اسناد بالادستی
- الگو سازی، هماهنگی و جلب همکاری دستگاه‌های ذیربیط برای مشارکت حداکثری در تحقق اهداف ستاد ملی
- بررسی و ارزیابی قوانین و مقررات جاری و پیشنهاد اصلاح و تسهیل اجرای آن
- بررسی و ارزیابی، تعیین وضعیت حقوقی املاک و ساکنین، نظارت، نگهداری و حفاظت از اراضی تصرفی دولتی و ملی و... در محدوده‌ها و محلات هدف

محمد باقر الفت

معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم
قوه قضائیه

عباس آخوندی

وزیر راه و شهرسازی

و نائب رئیس ستادملی بازآفرینی شهری پایدار

اعضاء کارگروه:

- معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه(رئیس کارگروه)
- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور(دیرکارگروه)
- وزارت راه و شهرسازی (سازمان ملی زمین و مسکن، معاونت مسکن و ساختمان، معاونت شهرسازی و معماری، شرکت عمران و بهسازی شهری و مدیر کل حقوقی وزارت)
- معاونت عمران و توسعه امور شهری و روستایی وزارت کشور
- معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم ریاست جمهوری
- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور
- معاونت امنیتی و انتظامی وزارت کشور
- معاونت اجتماعی و فرهنگی وزارت کشور(مرکز رصد اجتماعی و فرهنگی)
- شهرداری تهران به نمایندگی از شهرداری های کلان شهرهای کشور
- دادستانی کل کشور
- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران
- وزارت جهاد کشاورزی (سازمان امور اراضی، منابع طبیعی)
- سازمان اوقاف و امور خیریه
- بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
- وزارت اطلاعات
- دو نفر اساتید دانشگاه(به پیشنهاد رئیس و دیرکارگروه)
- نمایندگان سازمان های مردم نهاد (به پیشنهاد رئیس و دیرکارگروه)

وظایف کارگروه:

1. تهیه و تدوین پیش‌نویس سیاست‌ها، راهبردها، برنامه‌ها، آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های ملی، منطقه‌ای و محلی در حوزه پیش‌بینی و پیشگیری از گسترش بافت‌های ناکارآمد (سکونتگاه‌های غیررسمی، بافت‌های فرسوده و...)

محمد باقر الفت

معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم
قوه قضائیه

عباس آخوندی

وزیر راه و شهرسازی

و نائب رئیس ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار

۲. استخراج و احصاء دقیق وظایف و تکالیف قانونی دستگاههای مرتبط با پیشگیری از رشد و گسترش مناطق جدید بافت های ناکارآمد (سکونتگاههای غیررسمی، بافت های فرسوده و...)
۳. آسیب شناسی ساختار، امکانات، قوانین و رویه های حاکم بر حوزه ساخت و سازها و فضاهای نامن و بی دفاع شهری با رویکرد پیشگیری از شکل گیری مناطق جدید بافت های ناکارآمد (سکونتگاههای غیررسمی، بافت های فرسوده و...) و ارائه پیشنهادات اصلاحی و جدید
۴. تعیین و تایید موضوعات مطالعاتی کاربردی و پژوهش های تخصصی مربوط به وظایف کارگروه و پیشنهاد موضوعات یاد شده به بخش پژوهش ستاد یا دستگاههای عضو
۵. تجزیه و تحلیل مستمر اطلاعات مربوط به مناطق جدید بافت های ناکارآمد (سکونتگاههای غیررسمی، بافت های فرسوده و...) به منظور شناسایی وضعیت مناطق در معرض ساخت و ساز غیر مجاز و فضاهای نامن و بی دفاع شهری و پیشگیری از شکل گیری مناطق جدید و رصد و پایش آنها
۶. تحلیل علل، عوامل و زمینه های شکل گیری مناطق جدید بافت های ناکارآمد (سکونتگاههای غیررسمی، بافت های فرسوده و...) و تجزیه و تحلیل کارشناسی میزان اثربخشی اقدامات انجام شده و بررسی نقاط قوت و ضعف عمرکرد دستگاهها
۷. بررسی پیشنهادات دستگاهها به ستاد جهت اجرای برنامه های پیشگیرانه دستگاههای عضو به ستاد به منظور اعلام مراتب به مراجع ذیربط
۸. تدوین شاخص های عملکردی و تعیین ساز و کار لازم در حوزه های مرتبط پیشینی و پیشگیری از گسترش بافت های ناکارآمد (سکونتگاههای غیررسمی، بافت های فرسوده و...) توسط دستگاههای مرتبط
۹. پیگیری اجرای برنامه های مصوب کارگروه توسط دستگاههای مسئول و ارزیابی نتایج فعالیت ها و اجرای برنامه ها
۱۰. پیگیری جهت اجرای طرح کاداستر شهری و روستایی به ویژه در مناطق در معرض تخریب، تصرف و گسترش مناطق جدید حاشیه نشین
۱۱. بررسی و چگونگی تعیین تکلیف وضعیت مالکیت ساکنین، املاک تصرفی دولتی، املاک بلا تکلیف و همچنین املاک (اراضی) واقع در محدوده و حریم شهر در قالب کارگروه ماده ۹ قانون حمایت از احیاء، بهسازی و نوسازی بافت های فرسوده با هدف جلوگیری از رشد و گسترش بافت های ناکارآمد به همراه ارائه برنامه های اجرایی

محمد باقر الفت

معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم

قوه قضائیه

Abbas Aksandi
وزیر راه و شهرسازی
و نائب رئیس ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار

۱۲. بررسی نحوه مدیریت زمین، ایجاد بانک اطلاعات زمین و مسکن شهری و همچنین نظارت، نگهداری و حفاظت از اراضی دولتی و ملی در شهرها و چگونگی ممانعت از تفکیک و معامله زمین خارج از چارچوب - های قانونی براساس نتایج اجرای طرح جامع کاداستر شهری و روستایی

۱۳. پیشنهاد برنامه‌ها و راهکارهای ظرفیتسازی و تقویت نهادهای مدیریتی مرتبط و همچنین توسعه مشارکت نهادهای محلی و غیردولتی و...در فعالیت‌ها و اقدامات مرتبط با پیش‌بینی و پیشگیری از گسترش بافت‌های ناکارآمد

۱۴. ایجاد وحدت رویه و هماهنگی در فعالیت کارگروه‌های استانی و نظارت بر عملکرد آن‌ها (هدایت، نظارت و راهبری استان‌ها)

۱۵. پیشگیری سایر امور محوله از سوی ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار

نحوه فعالیت کارگروه:

۱. معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه می‌تواند اختیارات خود در کارگروه را به مدیر کل پیشگیری‌های وضعی معاونت تفویض نماید.

۲. رئیس کارگروه می‌تواند، به شکل موردنی، از سایر دستگاه‌ها به صورت مدعو در جلسات مرتبط دعوت به عمل آورد.

۳. کارگروه بخشی از ساختار ستاد ملی است و اعضای آن با حکم رئیس ستاد مشغول به کار خواهند شد.

۴. جلسات کارگروه به صورت ماهانه و با دعوت رسمی رئیس کارگروه تشکیل خواهد شد. افزایش تعداد جلسات با نظر رئیس و یا دبیر کارگروه بلامانع است.

۵. نحوه و چگونگی برگزاری جلسات (ساعت، روز و ...) توسط کارگروه تعیین می‌گردد.

۶. جلسات کارگروه با حضور دوسرمیت دارد و نظر اعضاء به صورت مشورتی می‌باشد.

۷. نمایندگان دستگاه‌ها از بین مدیران کل تعیین و به صورت ثابت و با اختیارات کامل در جلسات کارگروه شرکت می‌نمایند.

۸. تهیه و تدوین پیش‌نویس طرح‌ها توسط کارگروه مطابق با اسناد بالا دستی و سایر قوانین و مقررات موضوعه‌ی کشور صورت می‌پذیرد.

محمد باقر الفت

معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم
قوه قضائیه

عباس آخوندی

وزیر راه و شهرسازی

و نائب رئیس ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار

۹. کارگروه برای نیل به اهداف تعیین شده می‌تواند کمیته‌های کارشناسی تخصصی (به تشخیص اعضاء) تشکیل دهد. ریاست هر یک از این کمیته‌های کارشناسی توسط رئیس کارگروه تعیین می‌شود و تعداد کمیته‌ها به تشخیص رئیس کارگروه قابل تغییر است.

۱۰. جلسات کارگروه در محل معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه به ریاست معاونت اجتماعی و به دبیری سازمان ثبت استاد و املاک کشور تشکیل و گزارش عملکرد سالانه کارگروه جهت ارائه به ستادملی به دبیرخانه ارسال خواهد شد. (به تشخیص رئیس کارگروه این جلسات می‌تواند به صورت موردي در محل هر یک از دستگاه‌های عضو نیز تشکیل گردد)

۱۱. یک نسخه از صورت‌جلسات و مصوبات کارگروه جهت بهره برداری به دبیرخانه ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار ارسال می‌گردد.

۱۲. پیش‌نویس طرح‌ها و برنامه‌های عمده و اساسی، پس از تصویب در ستاد و امضای رئیس ستادملی، جهت اجرا به دستگاه‌های ذیربسط ابلاغ می‌گردد.

۱۳. یک نسخه از مصوبات، آئین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و... مصوب ستاد ملی بازآفرینی شهری جهت بهره برداری در اختیار کارگروه قرار می‌گیرد.

۱۴. شرح وظایف دبیر و دبیرخانه کارگروه در اولین جلسه تصویب و به دستگاه‌های عضو ابلاغ خواهد شد.
تبصره: اعضای کارگروه و سایر دستگاه‌ها و نهادها موظفند اطلاعات و مدارک مورد نیاز کارگروه را برای بررسی و تحلیل در چارچوب وظایف مربوطه در موعد مقرر در اختیار کارگروه قرار دهند و مسئولیت صحت و دقیقت اطلاعات را برعهده بگیرند.

ضمانت اجرایی و منابع مالی:

۱- مصوبات کارگروه در صورت لزوم و به منظور اخذ ضمانت اجرایی برنامه‌ها و تامین اعتبارات مورد نیاز، در جلسه ستاد ملی مطرح و با توافق اعضاء تصویب می‌گردد.

۲- براساس مصوبه هیأت وزیران مورخ ۹۳/۰۷/۰۲ (شماره ۴۸۶۰/۱/۷۴۹) اعتبارات مورد نیاز برای اجرای مصوبات این کارگروه از محل بودجه‌های سنتی دستگاه‌های ذیربسط تامین خواهد شد.

محمد باقر الفت

معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم
قوه قضائیه

عباس آخوندی

وزیر راه و شهرسازی

و نائب رئیس ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار

نحوه فعالیت کارگروه استانی پیش بینی و پیشگیری از گسترش بافت های ناکارآمد:

۱. کارگروه پیش بینی و پیشگیری از گسترش مناطق جدید بافت های ناکارآمد (سکونتگاه های غیررسمی، بافت های فرسوده و...) ستاد استانی بازآفرینی شهری به ریاست معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم دادگستری استان و به دبیری اداره کل ثبت استناد و املاک استان تشکیل می گردد.
۲. کارگروه استانی در چارچوب سیاست ها و برنامه های مصوب ستاد ملی و کارگروه ملی اقدامات لازم را انجام خواهد داد و گزارش عملکرد ماهانه و سالانه را به دبیرخانه کارگروه ملی و ستاد استانی (اداره کل راه و شهرسازی استان) ارسال خواهد نمود.

تبصره ۱: مدیر کل امور شهری و روستایی استانداری به عنوان قائم مقام رئیس کارگروه تعیین می گردد.

تبصره ۲: اعضاء، وظایف و اختیارات کارگروه استانی، متناظر با مواد این دستورالعمل در سطح استان خواهند بود.

محمد باقر الفت

معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم

قوه قضائیه

عباس آخوندی

وزیر راه و شهرسازی

و نائب رئیس ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار